

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobotica, 27. septembra 1936.

ŠTEV. 39

V znamenju
ljubezni

Prejšnji teden se je začel teden Rdečega križa, ki stoji v znamenju 60 letnice obstoja Rdečega križa nekdanje Srbije. Prav je, da se tudi mi spominjamo jubileja največje dobrodelne organizacije, ki se je razširila tudi po naših vaseh in prinesla tudi v naše kraje sadove človekoljubne akcije. Visoko nad vsakdanjim življenjem je razvil Rdeči križ svoj prapor ter združil k človekoljubju in medsebojni pomoči v mirnem in vojnem času vse dele našega naroda. V svetovni vojni je bil Rdeči križ izključno organizacija, ki je pomagala vojaški in državni saniteti v negi bolnikov in ranjenih v vojni. Pozneje pa se je razvilo v društvo, ki ga srečujemo kot vodnika, pomočnika pri vseh akcijah milosrčnosti in pomoči nesrečnim in oškodovancem o priliki težkih nesreč ter pri delu za ublažitev socialne bede.

Rdeči križ je mednarodna organizacija, ki jo je osnoval človek plemenitega srca. Klic ranjenih in umirajočih na bojiščih, ki so ostali pozabljeni in brez pomoči na bojnih poljanah, je razvnel srca, zbudil sočutja ter načel vprašanje o dolžnosti človeka do človeka. Ranjeni in oboleli bojevniki niso več sovražniki, marveč ljudje, ki jim je treba pomagati. In danes se moramo čuditi, da so se tega mišljenja navzeli ljudje šele pred kratkim, dočim je v dolgih stoletjih ostal pozabljen nauk Krista o ljubezni do bližnjega. Zaman so ostali vsi poizkusi, da bi se enkrat za vselej preprečila vojna. Medsebojno obračunavanje je v krvi narodov, zato je kar od več udati se v sanjavost idealnega življenja. Če pa že ni mogoče preprečiti vojne, pa je dolžnost vseh, da se ublažijo njene posledice in z vsemi močmi pomagati tistim, ki jih je vojna vihra izbrala za svoje žrtve. Marsikdo pa se bo spraševal: Mar je to človekoljubno, da šele po krvavem obračunavanju, ko je življenje vrženo na kocko, postane človek deležen obzirnosti in skrbi? Človeška narava se sama protivi proti odpravljanju zla in poteči bodo morala še stoletja in stoletja, da se bo miselnost človeštva dvig-

nila tako visoko, da se bo vse drugo pogreznilo v temo pred besedo — človek.

Rojstno leto Rdečega križa je 1869 ko je učenjak Virchow dal vspodbudo za ustanovitev organizacije. Prvotna ustanovitev, ki je bila namenjena le za vojne čase, je kmalu dobila neizmeren delokrog. Svoje moči je nudila tudi onim siromakom, ki so se zrušili v boju za svoj obstanek. Siromaki so našli v organizaciji svojo zaščitnico. Neizmerne pomena pa je bilo za društvo, ko so kujturni narodi zagotovili Rdečemu križu posebne pravice in izjemno mesto med dobrodelnimi organizacijami. Tako je Rdeči križ postal velika vez med posameznimi deželami, ki so se posvetili skupnim nalogam. Prevzeli so skrbstvo za bolnike, siromašno in pohabljeno deco, za tuberkulozne, za dojenčke in njihove zapuščene matere i. t. d. Ob raznih katastrofah je bil zopet Rdeči križ tista organizacija, ki je prva priskočila, obupnemu prebivalstvu, z vsemi svojimi sredstvi na pomoč.

Pred šetdesetimi leti je ustanovila Rdeči križ tudi mala Srbija. Zastava organizacije je spremljala srbske vojake na vseh junaških pohodih. Bila je priča krvavih borb na Kumanovem in spremljala je izmučene srbske sinove na križevem potu preko albanskih gora. V teh težkih dnevih si je

Rdeči križ pisal svojo zgodovino, ki bo ostala večna, kakor bo ostal večni spomin na prestano trpljenje. Ne sme se pa pri tem pozabiti na delo, ki ga je Rdeči križ izvrševal v času svetovne vojne po vsem svetu. Ko so bili narodi zaslepljeni in pijani krvi, ko je človek izgubil vsako razsodnost, niso izgubili člani Rdečega križa mir in so prav v teh težkih trenutkih izvrševali svojo veliko poslansvo, kar je bilo prav tako junaštvo, kot pri onih, ki so srepe zrlji smrti v oči.

Današnji časi pa dvigujejo delo Rdečega križa prav visoko nad našim obzorjem. Čas v katerem živimo, ko je pred nami meglena bodočnost, ki nosi v sebi kali razdejanja, je temu vzrok. Že sedaj se moramo pripraviti tudi na najhujše, četudi je v nas globoka vera, da bodo oni, ki vodijo usodo narodov, odvrnili, četudi v zadnjih trenutkih, neizmerno zlo. Sodobna vojna tehnika je dala Rdečemu križu nove naloge: pripravljati prebivalstvo pred letalskimi napadi. Grozote bodoče vojne nas morajo zato čim tesneje prižeti k organizaciji Rdečega križa, vse naše sile ji morajo biti na razpolago gmotno moramo prispevati k njegovemu napredku. S tem si bomo naložili velik kapital, od katerega bomo imeli mi sami največje koristi

tih. Ni pa še znano ali bo ta način ureditve veljal tudi za dolgove pri kreditnih zadrugah, ali pa bo za zadruge prevzela država ves odpisani del dolga ali vsaj večji odstotek kakor pri bankah. Ravno tako ni točno znano, kako bo s kmečkimi dolgovi pri zasebnih upnikih, zlasti pri trgovcih in obrtnikih.

Volitve, dne 25. oktobra ne bodo v vseh občinah, marveč samo v nekaterih. Baje bodo izločene vse one občine, katerih občinskimi odborom še ni potekla triletna funkcijska doba, torej občine, kjer so se po splošnih volitvah v oktobru 1933 iz kakršnegakoli razloga vršile naknadne volitve. Dalje bodo izločene občine, glede katerih je v teku kak novi komasacijski postopek.

V Beogradu je začel izhajati nov polmesečnik pod naslovom „Glas Male antante“, ki hoče zbrati okrog sebe vse pobornike za politiko miru in za gospodarski napredok Male antante. List bo objavljali članke v srbohrvatskem, češkem in romunskem jeziku.

Trgovinska pogajanja so se v Beogradu vršila med zastopniki naše države in zastopniki Nizozemske.

Romunski prometni minister se je mudil več dni v Beogradu ter je imel z našim predsednikom vlade in prometnim ministrom razgovore o zgraditvi mostu preko Donave, da se na ta način doseže najkrajša neposredna zveza med obema državama.

O dobavah romunskega petroleja Jugoslaviji je naš predsednik vlade izjavil sledeče: „Za sedaj je to vprašanje tako urejeno, da bo imela Jugoslavija že v kratkem vse potrebne rezerve in skladišča. Za naše letalstvo, vojsko in vojno mornarico je s podpisom pogodbe v Bukarešti, poskrbljeno, da bodo v obilni meri založene. Kasnejša pogodba bo prepustila Jugoslaviji izkoriščanje petrolejskih izvirov v Romuniji. Nafta, ki jo bomo dobili, bo šla po posebnih ceveh do Donave. Posebne ladje za nafto jo bodo nato prepeljale do jugoslovske rafinerije.“

Neodvisni socialisti so sklenili, da pristopijo k združeni opoziciji. Pristopili bodo baje tudi socialdemokrati.

Nov proračun, ki ga že sestavljajo, je realen in popolnoma uravnotežen. Vse postavke dohodkov so zagotovljene, medtem ko se je pri postavkah za izdatke upoštevalo skrajno varčevanje.

Predsednik Jugoslovske narodne stranke dr. Hođžera je ob povratku s svojega političnega pot-

POLITIKA

Bivši jugoslovske minister g. Svetozar Pribičević je umrl v sanatoriju v Pragi. Podlegel je pljučnici. Ob ustanovitvi Jugoslavije je bil prvi jugoslovske minister za notranje zadeve. L. 1921. je bil še enkrat minister za notranje zadeve, nato pa v naslednjih letih večkrat minister za prosveto. Ine Svetozarja Pribičevića ostane vsem Jugoslovenom v trajnem, hvaležnem spominu iz borb in bojev za osvobodjenje in uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Vprašanje kmečkih dolgov bo dokončno rešeno do 1. oktobra. Tako je povedal minister za kmetijstvo g. Stanković na nekem shodu. Rekel je, da bodo dolgovi rešeni tako, „da bo volk sit in ovca cela.“ „nekaj se bo brisalo, a nekaj bo treba odplačevati, tako kakor kdor zmore.“

Preteklo nedeljo so bile volitve v 12 občinah naše banovine. V treh

občinah je zmogala opozicija, v ostalih pa JRZ. Volilna udeležba je bila v nekaterih krajih zelo velika.

V Cetinju je bil kongres Zveze jugoslovske mest, na katerem je zastopalo 60 mest 80 delegatov, med drugimi tudi iz Ljubljane in Maribora.

Za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Madžarsko, so se pričela pogajanja v Budimpešti.

Kmečki dolgovi bodo urejeni na ta način, da bodo zmanjšani za gotov odstotek, največ do polovice. Od čr tanega dela dolgov bo polovica prevzela država, ostalo polovico pa bodo morali nositi denarni zavodi. Država bo za svoj prevzeti del izdala obligacije, ki se bodo mogle lombardirati pri Narodni banki. Oni del dolga, ki bo še ostal kmetu, bo spremenjen v dolgoročno posojilo, ki se bo moralo odplačevati v dvajsetih le-

vanja dejal, da je njegova stranka potrdila v moravski banovini 237 kandidatnih list.

Zveza narodov zopet zboruje. Posebno pozornost vzbujajo, da ni prišla v Ženevo italijanska delegacija. Pač pa so prišli Abesinci. Spočetka so govorili, da jih sploh ne bodo pripustili h konferencam. Sedaj se bodo že posvetovali kaj bi napravili z ne ljubljeni gosti. V Ženevo je prispel tudi abesinski vladar. Pripeljal se je z letalom. Če jih ne bodo pripustili k sejam, bodo se Abesinci pritožili na mednarodno sodišče v Haagu.

Stalin — vladar Rusije je na smrt bolan. O tem ne smejo v Rusiji ničesar poročati, da bi resnica o Stalinovi boleznini ne izzvala novih nemirov. Po Stalinovi želji, naj bi po njegovi smrti prevzel vodstvo Sovjetske unije triumvirat.

Francoski komunisti se tajno oborožujejo, z namenom, da pripravijo slične dogodke kot na Španskem. Varnostnim organom se je posrečilo, da so na švicarsko-francoski meji zaplenili več tovornih avtomobilov orožja in streliva.

V teku prihodnjega meseca bo prišel v našo prestolnico francoski trgovinski ministar v svrhu poglobitve gospodarskih odnošajev z Francijo.

Na Poljskem je prišlo v Zuku do komunističnih nemirov, pri katerih je bilo 6 oseb ubitih.

V Rusiji, posebno v Sibiriji so se kmetje vprli proti Stalinu in njegovemu režimu. Odkrili so tudi zaroto, ki je hotela Stalina ujeti in ubiti. Kmetje v nekaterih mestih nočejo več oddajati žita v sovjetska skladišča. Med uporniki in vojsko je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je bilo mnogo kmetov ubitih. Računa se z možnostjo splošne kmečke vstaje v vzhodni Sibiriji, ki bi se mogla razširiti tudi na vso ostalo Rusijo.

Vladna vojska v Španiji, je radi zadnjih porazov, ki jih je utrpela, postala malodušna in zgodili so se slučajni, da so delavce s silo odgnali na fronto. Uporniki so povsod zmagoviti ter počasi a stalno napredujejo proti glavnemu mestu Madridu, ki so

ga že obkolili z vseh strani. Ko bo padlo glavno mesto v roke upornikov, pa bo tudi konec medsebojnih pobojev v Španiji, ki so zahtevali že toliko nedolžnih žrtev.

Rusi so ponovno poslali mnogo letal španski vladi. Upornike pa podpirata Italija in Nemčija, ki sta si že izgovorile plačilo v slučaju, če zmagajo uporniki.

Državljanska vojna v Španiji je zahtevala že nad 50 000 žrtev. Ranjenih pa je bilo več stotisoč.

25. oktobra občinske volitve.

Kakor iz Ljubljane poročajo časopisi, se bodo dne 25. okt. vršile občinske volitve. Prvotno bi se morale vršiti splošne volitve za vse občine po objavljenem seznamu pa bodo le v 232 občinah. Izločene so predvsem občine, ki so po 15. oktobru 1933 že imele naknadne volitve a poleg teh je tudi večje število drugih občin, ki jim bo mandat letos 15. oktobra tudi že potekel. Te občine so izločene baje zaradi tega, ker je glede njih v teku komasacijsko postopanje.

V Prekmurju bodo volitve v naslednjih občinah:

Srez Murska Sobota: Bodonci, Cankova, Gornja Lendava, Gornja Slaveča, Gornji Petrovci, Križevci, Mačkovci, Martjanci, Murska Sobota, Murska Sobotokolica, Pertoča, Prosenjakovci, Puconci, Rogaševci, Strukovci, Šalovci, Tešanovci in Tišina.

Srez Lendava: Črensovci, Odranci in Orešje.

Prekmursko muzejsko društvo

bo imelo redni letni občni zbor dne 27. septembra 1936. ob pol 11. uri dopoldne v Meščanskem domu v Soboti. Dnevni red je: 1. zapisnik zadnjega obč. zbora, 2. poročilo odbornikov, 3. volitve, 4. predlogi in razno. Predloge je poslati 3 dni prej odboru. K čim večji udeležbi vabi radi važnih razgovorov vse člane odbor.

Banovina bo skrbela za osnovne šole

„Službene novine“ z dne 10. t. m. objavljajo uredbo o prenosu vzdrževanja osnovnih šol v smislu zakona o narodnih šolah na banske uprave. Po tej uredbi preide vzdrževanje vseh obstoječih in v bodoče zgrajenih šolskih poslopij, ki so jih doslej upravljale upravne, odnosno šolske občine, na pristojno bansko upravo. Izvzete so samo šole v mestih, ki spadajo pod zakon o mestnih občinah. Mestne občine bodo morale še nadalje same skrbeti za vzdrževanje šol ter plačevati tudi stanarino učiteljem, v kolikor nimajo uradnih stanovanj. Ostale občine pa bodo še nadalje dolžne izpolnjevati vse obveznosti po točki 1. čl. 23. zakona o narodnih šolah ter bodo morale graditi potrebna šolska poslopja, skrbeti za njih zavarovanje in plačevati davke, v kolikor bi se nanašali na šolska posestva. Za vzdrževanje narodnih šol bo morala pristojna banska uprava v prihodnjem proračunu poskrbeti za potrebne kredite, iz katerih se bodo plačevala popravila šolskih poslopij, najemnina za najeta šolska poslopja, kurjava, razsvetljava in čiščenje poslopij, vzdrževanje šolskih vrtov, nabava in vzdrževanje opreme, učil in pisarniških potrebščin za šolo, izpopolnjevanje knjižnic, naročnina pedagoških listov, nabava učnih knjig za siromašne učence, plačilo stanarine učiteljem ter kurjave za upravitelja in šolskega slugo, če stanujeta v šolskem poslopiju, ter za vse ostale izdatke, v kolikor jih bo smatrala banska uprava za potrebne. Če dosedanji dohodki banovine za te nove izdatke ne bodo zadostovali, smejo banske uprave uvesti nove doklade na vse državne davke. Te povečane banovinske doklade pa se ne smejo pobirati v onih mestnih občinah, ki morajo še nadalje same skrbeti za vzdrževanje šol. Uredba določa podrobnosti podrobno glede računovodstva. Banska uprava mora prevzeti v svoje breme vse še nepokrite obveznosti šolskih občin do konca

marca 1936 ter vse izdatke za tekoče proračunsko leto. Prosvetno ministertvo bo v sporazumu s finančnim ministertvom izdalo potrebne pravilnike ter bo v spornih zadevah tudi avtentično tolmačilo določbe te uredbe, ki je stopila v veljavo.

Delavcem!

Ekspozitura Javne borze dela v M. Soboti je s svojim dopisom št. 314/1 z dne 16. julija 1936 zaprosila pri Središnji upravi za posredovanje dela v Belgradu za znižano vožnjo pri prevozu žita, ki so ga naši delavci zaslužili na veleposestvih v Slavoniji, Baranji in Bački ter je na ta dopis dobila sledeči odgovor:

Prepis:

Pozicija 135 Aneksa.

Žito poz. 1645 i 1646 k. p.

Od vseh postaj, ki se nahajajo na področju izhodno od proge Striživojna Vrpolje—Osijek—Beli Manastir—Baranjsko—Petrovo selo in severno od Save in Donave do vseh postaj. Plačuje se 1/5 prevoznine po razredu VI. Pogoji: Ugodnosti se morejo poslužiti samo poljedelski sezonski delavci, ki so žito zaslužili namesto denarja. Vsak delavec sme oddati na prevoz največ 1000 kg. žita.

Tovornemu listu mora biti priloženo potrjeno po sledečem vzorcu:

Potrdilo.

S tem potrjujem, da je N. N. poljedelski sezonski delavec delal pri meni od . . . 1936 do . . . 1936. leta in je namesto denarja prejel . . . kg. (pšenice, koruze)

Podpis delodajalca:

Overava se, da so zgornji podatki delodajalca resnični.

Občina — podpis.

Za resničnost zgornjih navedb sta napram železnici solidarno odgovorna delodajalec in občina.

Potrdilo mora odpravna postaja priložiti karti in rednim potom dostaviti Oddelku za kontrolo dohodkov.

Poedini delavci se smejo združiti in predati zasluženno žito z enim tovornim listom s tolikimi potrdili, kolikor je delavcev.

PR. KOVAČEVA:

Mati.

Težek molk. Slišati je bilo utripanje dvojih razbolelih src. In padel je sin pred materjo na kolena.

„Mati, bodi usmiljena — le enkrat mi še pomagaj.“

Pa je poslušala vso težko povest. Na neki veselici je spoznal lepo Lillijano. Videl jo je in ni mogel več pozabiti na njo. Z vso svojo mlado neomadeževano dušo jo je ljubil in ona mu je vračala ljubezen. In izpolni ji — spočetka počasi, skoro neopazno majhne želje. Vedno več jih je bilo in ni se mogel zoperstavljati njenim prosečim očem. In denar je jemal, tuj denar . . . Pri nekem društvu je bil blagajnik in iz tega denarja je uresničeval želje lepe Lillijane. Ko ji je nekoč pravil o svojem uboštvi, se je prezirno zasmejala ter ga zapustila.

Bliski so švigali skozi noč. Grmenje je naraščalo. Pa je rekel Alfred:

„V kratkem bo pregled blagajne — ne vem si pomagati . . . Mati . . .“

„Koliko?“

Alfred je šepetal. Molk. Prve kapljice so z šumom padale na listje. S ceste, ki pelje iz vasi, je bilo slišati korake. Tuje je zvenela beseda gospe Margarete:

„Pojdi k počitku, Alfred. Še danes moram govoriti z očetom. Mislim, da baš prihaja.“

Ko je Blezer stopil v sobo, je njegova žena klečala pred sliko Održenika, v katero je vprla svoje blede lice.

Mračno, deževno in kakor sama žalost je bilo jutro, ko je Alfred Blezer stopil v pisarno svojega očeta. Pred mizo je sedel star in strit človek . . . V globinah oči je ležala žalost in trpljenje neprespance noči, težkih nočnih ur, ko je zunaj divjala nevihta, ko je mati klečala in prosila v strahu in trepetu za svojega sina, ki je padel v sramoto. Kri njene krvi, misel njene misli, vzgojen in očuvan v brezštetih trpljenjeh polnih urah, ob večnih naukih in besedah, ki mu najskujejo bodočo srečo. In konec vsemu temu? Omahujoč stopa njen sin po cesti življenja, prvi vihar ga je

podrl na tla. Večno odpuščujoča ljubezen matere pa je zadela ob očetovo strogost. Zmagala je ljubezen, ljubezen do žene, ki je v svoji veliki osamelosti ranjene duše, naložila vso krivdo na sebe, samo da reši vsaj drobec očetove ljubezni.

Učitelj Blezer je prelistaval papirje, ki so ležali na mizi, ko je vstopil sin. Ni ga pogledal, ni odgovoril na njegov pozdrav. Trudne in brez življenja so bile njegove besede:

„Na prošnjo tvoje matere in le njej na ljubo sem se odločil, da žrtvujem svoje težko priborjene prihranke, da operem sramoto, ki je omadeževala moje ime. O nadaljnem študiju ne more biti govora, ker ne le, da mi primanjkujejo sredstev, temveč ker tudi volje nimam, da bi podpiral človeka, ki ne ve kaj se v življenju sme in kaj ne. Svoje bodoče življenje si uredi po svojih močeh. Nasveti in opomini, so po vsem kar se je zgodilo, prav odveč. Le to še povdarjam, da sem od sedaj naprej brez sina in tudi ti se s tem sprijazni, da si ostal brez doma. Jutri bo stvar ure-

jena — drugega ti nimam več povedati.“

„Oče — to ne sme biti tvoja zadnja beseda — odpusti!“

Proseče so se mu dvignile roke. Blezer se je dvignil. Nepremagljiva odločnost se mu je zrcalila v obrazu. „Ko boš spet dosegel, da te bom spoštoval, bo mogoče čas zabrisal vse pretekle dogodke.“

Alfred Blezer je ves sključen odšel iz sobe.

Učitelj Blezer se je zgrudil v stol. Glavo si je podprl z rokami. Minule so ure, ni jih čutil ne slišal. Polzeče korake so ga zbudili iz premišljevanja. Majhna vrtna vratca so škripala čudno in presunljivo. Alfred Blezer je krenil po vaški cesti proti kolodvoru. Stari Blezer pa se je zaprl v svojo sobo in bedel nad spomini za njega mrtvega sina. In čuječa žena je slišala onstran zaprtih vrat težko ječanje in nemirno korakanje, ki ni utihnilo vso dolgo noč. Srce očeta je bilo stro, le njegovo prepričanje, ki se je neizprosno vsidralo v njem, se je mrzlo bleščalo nad krvavečo rano. (Dalje.)

Velja od 10. septembra 1936 do 31. decembra 1936.

G. D. Br. 88785/36

Žig:

Kraljevina Jugoslavija, Ministrstvo Socijalne Politike in Narodnega zdravja, Poverjenik za prehrano pasivnih krajev v Belgradu. Št. 3450 od 4. sept. 1936.

Javni borzi dela v Murški Soboti. S prošnjo na znanje in v obvestilo interesentom.

podpis nečitljiv.

Opozarjamo, da se naj delavci v polni meri poslužijo danih ugodnosti!

Požari

V zadnjem tednu so bili soboški požarniki kar trikrat pozvani na požarišča. Prvič so hiteli v Dedince (Avstrija), kje so s svojo motoriko znatno pripomogli k omejitvi požara. Drugič so brzeli na najavljeni požar v smeri proti Petanjcem, kjer se je izkazalo, da je požar predaleč na štajerski strani, radi česar so se vrnili. Tretjič so se 21. t. m. ob 20. uri odpeljali na požarišče v Kuštanovci, kje so naleteli na silovit požar, ki je objel in uničil vsa poslopja posestnikov Novak Aleksandra, Novak Janoša, Bohar Janoša in Novak Ane. Z ozirom na to, da je v času požara pihal močan veter in da so ostala poslopja v Kuštanovcih, ki so lesena in s slamo krita, na gosto postavljena, je pretiela velika nevarnost letečega požara, radi česar so naši soboški gasilci, s katerimi je nastopil tudi Benko Josip ml., takoj podvzeli obrambno v tako izdatni meri, da so razširjenje požara, kljub vetru, takoj preprečili. Prebivalstvo se ima le tem zahvaliti, da so bila ostala poslopja od požara obvarovana. Ako se ne bi obramba posrečila, bi bil požar uničil vso vas.

Delovanje na požarišču je bilo vsled pomanjkanje vode in neposlušnosti domačega prebivalstva, silno težavno.

Obžalovanja vredno je to, da se je videlo na požarišču le enega posestnika, ki je s svojo vprego vozil vodo, dočim so ostali imeli vprege doma, čeravno so bili od požarnikov pozvani, da naj pomagajo pri dovažanju vode.

Hvalevredno je delovanje oddelka vojaštva, ki je na požarišču prispele in po navodilih požarnikov takoj začel dovažati vodo z nekim najetim vozom, dočim so nekateri vaščani delovanje od daleč opazovali.

Soboški gasilci so neko žensko, že nezavestno rešili iz gorečega objekta, ter jo z dolgotrajnim umetnim dihanjem zopet spravili k življenju.

Požar, ki je trajal celo noč, je napravil po splošni cenitvi 200 000 Din škode. Poleg tega je nekemu posestniku zgorelo 100 000 Din denarnih prihrankov.

Občinski uradi bodo pač morali v bodoče skrbeti, da se po vaseh očistijo in poglobijo mlake ali pa napravijo dovolj globoki vodnjaki iz katerih bo mogoče vsak čas črpati zadostno množino vode, sicer se zna pripetiti, da bodo požarne katastrofe uničile cela naselja.

Darujte za Rdeči križ!

V dneh 23., 24., 25. in 26. bo nabiralni dan v korist blagajni Rdečega križa za pomoč v potrebi. Prostovoljna darila v denarju bodo po hišah nabirali za to poverjene članice Rdečega križa. Sedanje življenjske prilike utemeljujejo iskreno željo, da bi se vsak Sobočan radodarno odzval pozivu visokega zaščitnika Rdečega križa Nj. Vis. kneznamestnika Pavla ter po svojih razmerah z denarnim prispevkom podprl naš Rdeči križ, da bo mogel vršiti človekoljubne naloge.

DOMAČE VESTI

Murska Sobotica:

— **Osebna vest.** Ravnatelj tukajšnje realne gimnazije g. Pregelj Rudolf je premeščen v Maribor. Premeščena je tudi gdč. prof. Jančič Ana, ki odide v Celje. Na tukajšnjo realno gimnazijo pa pridejo g. Fabjan Viktor iz II. realne gimnazije v Ljubljani, g. Jesenovec Franc iz Ljubljane, g. Žorga Friderik iz Kumanova in gdč. Žgur Adela iz Ljubljane.

— **Olepševalno in tujsko prometno društvo** vabi na ustanovni občni zbor, ki bo dne 24. t. m. ob 20. uri v stari kavarni Faflik. Vsi, katerim je do olupšave našega mesta, naj pridejo na zborovanje, da se z skupnimi močmi vseh meščanov ustvarijo trajne vrednote za naš kraj. Mogoče kdo ni prejel povabila, kar je pač pripisati le neljubi pomoti. Vsi so dobrodošli in vabljeni.

— **Tudi najmanjši 2 cevni „Orion“** da odlični sprejem. Mesečni obroki po Din 150.— in brezobvezno predvajanje v prvi prekmurski strokovni radiodelavnic Nemec J.

— **Redek slučaj.** Gosp. Turk Josip ml., gostilničar v M. Soboti je v svojem lovskem revirju v Vančavesi naletel in ustrelil prepelico. Prepelica je imela na nogi aluminijast obroček z napisom: Museum 36 CNS Paris 850. Na podlagi tega napisa, je očitvidno, da je prepelica priletela iz Pariza v našo državo. G. Turk je o tem dogodku obvestil ravnateljstvo muzeja v Parizu.

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike, kakor tudi kandidatne liste ter občinski zakon za volitve v trgovini I. HAHN, M. Sobotica.

— **Z drevesa je padla.** Gomboc Jožefa 12 letna hčerka delavke Juste Gomboš je pred dnevi šla pobirati kostanje. V drevoredu ob cesti je splezala na drevo in ko se je nahajala že precej visoko, so jo otroci, ki so stali v bližini, prestrašili češ da gre stražnik. Prestrašena deklica je izgubila ravnovesje ter iz precejšnje višine padla na tla, kjer je obležala z zlomljeno nogo. Poleg tega je dobila še nekaj manjših poškodb na glavi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

HALO! NOVOST!

Dospeli so najnovejši

radio aparati

vse tehnične novosti združene v enem aparatu.

Aparat deluje brez vsakega žuma,

Dvakratni lading automat,

Regulator za selektivnost

Spremenljiva barva glasu,

Bas-ton automat,

Električno oko kot indikator.

Vse to Vam nudi

„HORNYPHON“

TIPA 1936-37.

Zahtevajte ponudbe, oziroma, da se Vam aparat brezobvezno predvaja.

Generalno zastopstvo:

ŠTIVAN ERNEST MURSKA SOBOTA.

Gornja Lendava:

— **Tombola.** Samo nekaj dni nas še loči do velike gasilske tombole, ki bo v nedeljo, dne 27. sept. popoldan po večernicah. Vsi krasni dobitki, ki so se še zadnje dni pomnožili, bodo v nedeljo ves den razstavljeni pred gostilno Maršik. Samo 2 Din stane posamezna tablica, za katero lahko dobiš lepo moško kolo, šivalni stroj, radijo, kuhinjsko posodo, vrečo moke, kompletno pčistiivo za spain'co, kuhinjsko opremo, blago za moško ali žensko obleko in mnogo drugih manjših praktičnih dobitkov. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilskega orodja, vabimo občinstvo, da prihiti na tombolo v čim večjem številu.

— **Velik shod.** V nedeljo 27. t. m. bo po pozni maši pred cerkvijo velik shod. Glavni govornik bo g. minister Vesenjaj. Razen njega pa bo govoril tudi tajnik dr. Korošca g. Marko Kranjc. Nastopili bodo tudi znani prekmurski govorniki. Vsi bodo pojasnili sedanje politično stanje ter kako gospodarsko opomoči naši krajini. Občina pripravlja redkim gostom lep sprejem.

— **Streljačka družina** priredi v nedeljo 4. oktobra na svojem strelišču nagradno streljanje. Vsi člani se morajo tega streljanja brezpogojno udeležiti. O nagradah in načinu streljanja še spregovorimo.

SOKOL

Uprava Sokolskega društva Murska Sobotica se pristrčno zahvaljuje vsem darovalcem dobitkov, vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali in sodelovali pri tomboli, kakor tudi vsem posetnikom. — Zdravo!

Uprava Sokolskega društva Murska Sobotica.

Urnik telovadnih oddelkov sokolskega društva v M. Soboti.

Urnik je stopil v veljavo s ponedeljkom 21. sept. 1936.

Mlaj. mož. deca v torek od 9—10. in v petek od 9—10. ure predpoldan. Mlaj. žen. deca v sredo od pol 11. do pol 12. in v soboto od 9—10. ure predp. Star. mož. deca v sredo od 14—15. ure in v soboto od 14—15. ure popol. Star. žen. deca v ponedeljek od 14—15. in v četrtek od 14—15. ure popol. Žen. narašč. v ponedeljek od 17—18. in v četrtek od 17—18. ure popol. Obrt. nar. v sredo od 20. do pol 22. ure zvečer. Članice v torek od 20—21. in v petek od 20—21 ure zvečer. Člani v ponedeljek od 20. do pol 22. in v četrtek od 20. do pol 22. ure zvečer. Star. mož. nar. v ponedeljek od 20—21. in v četrtek od 20—21. ure zvečer.

GASILSTVO:

Sv. Jurij. Lep jesenski dan in pomembna slavnost naših požarnikov sta privabila 20. 9. 1936 k nam veliko število naroda. Že ob 6. uri nam je gasilska godba oznanjevala blagoslovitve gasilskega doma. Krasni slavoloki, mlaji in zastave, ki so vihrale raz poslopja, je nudilo lep uvod k proslavi. Ob 8 1/2 uri se je zbralo pred gasilskim domom 276 gasilcev naše kotline. Pod poveljstvom g. Obala Evgena iz Pertoč so formirali slavnosti dostojen odred in potem, ko je zastopnik župe g. Čeh Franjo prejel raport, odkorakali z godbo na čelu k k sv. maši v rogaševsko cerkev.

Po končani sv. maši se je pomekala veličastna procesija naroda z gasilci na čelu h gasilskemu domu. Gasilci so se formirali na odkazanem mestu, dočim se je narod razvrstil v bližini gasilskega doma. Pred blagoslovitvijo doma, je godba zaigrala katališko, ob zaključku pa gasilsko himno. Blagoslovitev je izvršil župnik g. Varga ob asistenci kaplana g. Camplina, nakar so nastopili govorniki. Prvi je govoril župnik g. Varga, ki je poveljeval samarjansko delo gasilcev in požrtvovalnost članov domače čete. Nato je pozdravil navzoče zastopnik župe g. Čeh ter se obenem zahvalil vsem na udeležbi, tako v svojem kakor v imenu starešine župe g. Benko Josipa. Ob zaključku svojega govora je izročil blagoslovljeni gasilski dom četi Sv. Jurij v uporabo.

Z lepim govorom nas je počastil tudi župan g. Unger. Tudi on je poveljeval zasluge naših požarnikov, njih nesebičnost in vedno pripravljenoost za delo v prid bližnjega.

Slednjič je nastopil s svojim krasnim govorom g. Benko Josip, sin narodnega poslanca, ki je v zbranih jedrnatih besedah v imenu svoje čete čestital našim gasilcem na dovršeni zgradbi doma, pri čemer je bil deležen gromkega odziva gasilcev in ovacij ostalega naroda.

Končno je spregovoril poveljnik domače čete g. Frumen, ki se je z zbranimi besedami zahvalil vsem onim, ki so na katerikoli način pomagali graditi dom, posebno pa g. županu Ungerju za izdatno podporo s strani občine. G. Čeh je nato zaključil slavnost in pozval navzoče, da zakličejo članom kraljevskega doma v znak udanosti trikratni živijo, pri čemer je godba zaigrala državno himno.

Zgrajeni gasilski dom je lična stavba s stolpom, ki bo obenem v ponos vsega prebivalstva naše vasi. Lepa slavnost, ki je brezdomno vzbudila ljubezen naroda do gasilstva, nam ostane še dolgo v prijetnem spominu



Mura : Ptuj 6:1 (2:1).

Dober začetek, obe točki sta ostali doma!

Za prvenstveno tekmo, ki se je vršila v nedeljo, dne 20. t. m. med domačo Muro in lanskoletnim prvakom mariborskega okrožja Ptujem, je bilo veliko zanimanje.

Mura je bila absoluten gospodar na igrišču ter je tudi zaslužno zmaga. Izdatnejšo zmago je preprečil vratar Ptujčanov, ki je nešteto nevarnih strelav ubranil, največ z velikansko srečo. Zlasti v drugem polčasu se je opazila velika premoč Mure, igralo se je takorekoč le na ena vrata. Ptujčani so se omejevali samo na prodore, ki pa niso uspeli vsled sigurne obrambe domačih, ki so v kali zadušili vsak poizkus gostov. Častni gol je padel zaradi nesporazuma ožje obrambe. Gostje so lahko z rezultatom prav zadovoljni, kajti tehnična in taktična premoč Mure je v zgornjem rezultatu mnogo prešibko izražena. Omeniti se mora, da Ptujčani do zadnjega niso klonili, temveč so se pošteno branili.

Razlika kotov 9:0 za Muro.

Sodil je dobro in objektivno ss. g. Schneller iz Maribora.

Ostali rezultati:

Lendava: SK Slavija : SK Lendava 4:4 (4:0).

Ptuj: Gradjanski: Drava 6:2.

Tabela mariborskega okrožja.

| | | | | | |
|-----------------|---|---|---|-----|---|
| 1. Mura | 1 | — | — | 6:0 | 2 |
| 2. Gradjanski I | — | — | — | 6:2 | 2 |
| 3. Lendava | — | 1 | — | 4:4 | 1 |
| 4. Slavija | — | 1 | — | 4:4 | 1 |
| 5. Drava | — | — | 1 | 2:6 | — |
| 6. Ptuj | — | — | 1 | 1:6 | — |

I. razred.

Čakovec: ČŠK: Maribor 3:1 (1:0).

Maribor: Železničar: Rapid 6:0 (1:0).

Celje: Atletiki 2:0 (1:0).

Državno prvenstvo.

Zagreb: BSK: Concordia 5:0 (3:0).

Osiijek: Slavija: Gradjanski (Zagreb) 4:3 (1:0).

Sarajevo: Slavija: Jugoslavija (Beograd) 3:2 (1:0).

Beograd: BSK: Hajduk (Split) 2:1 (2:1).

To nedeljo je bila Ljubljana prosta.

Izdelovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Prijava terjatev naših izvoznikov na Madžarsko.

Narodna banka je pozvala vse zainteresirane izvoznike, da potom pooblaščenih zavodov, ki so jim izdajali uverenja za izvoz na Madžarsko, prijavijo v najkrajšem roku sledeče podatke:

1.) Ime in kraj domače izvozne firme.

2.) Ime madžarskega uvoznika in njegovo bivališče.

3.) Uterjevana vsota v pengih in protivrednost v dinarjih.

4.) Vrsta blaga, ki je bilo izvoženo.

5.) Kdaj bi se bilo moralo blago plačati.

Te podatke rabi Narodna banka, da bi mogla ob priliki predstojećih pogajanj za trgovinsko pogodbo z Madžarsko, čim bolj zaščititi interese naših izvoznikov.

Opozarjajo se vsi izvozniki, da pošljejo gornje podatke v čim krajšem roku potom svojih pooblaščenih zavodov Narodni banki, ker so pogajanja z Madžarsko že v teku.

Vsemu članstvu.

Tem potom opozarjamo vse članstvo, da je Davčna uprava v Murški Soboti razposlala plačilne naloge in obvestila za davek na pridobnino ter poslovni promet, proti katerim odlokom ima vsak zavezanec pridobnino, odnosno ostalih davkov pravico pritožbe na reklamacijski odbor. Pritožbo je vložiti potom pristojne davčne uprave, kolekovane z kolkom Din 20.- v roku 30 dni po prejemu plačilnega naloga.

Vse ostale tozadevne informacije so p. n. članstvu na razpolago v tajništvu Združbe vsak dan med uradnimi urami.

KMETIJSTVO

Kmetovalci gozdni posestniki!

Naši gozdovi na Goričkem so večinoma poraščeni z belim borom in le tu in tam se najdejo poleg breze tudi gaber, črna jelša in bukev. Čisti borovi gozdovi so brez dvoma večje vrednosti in to za večjega gozdnega posestnika kakor pa gozdovi listavci, za malega gozdnega posestnika na Goričkem pa, v kojega posesti je 90% vseh gozdov murskosoboškega sreza, so gozdovi listavci eden izmed stebrov kmetijskega gospodarstva. Ker je živinoreja danes že razmeroma dobro razvita, je tudi potreba po gozdni stelji prekomerno velika. Borovi gozdovi, ki so revni na gozdni stelji, se torej radi tega prekomerno izkoriščajo glede stelje; ves naravni gnoj, ki si ga pripravi naš gozd vsako leto, potuje skozi hleve naših kmetij na njive, travnike in vinograde, gozdna tla pa postajajo od leta do leta slabjša. Dasiravno gozdni zakon dovoljuje izkoriščanje gozdne stelje le vsako četrto leto na enem in istem mestu, se to zakonito določilo danes ne upošteva in ne more izpolnjevati pri danih razmerah, vsled prekomerne razdrobljenosti gozdov. Vsak gozdni posestnik mora vsako leto pograbiljati cel svoj gozd, ako hoče pokriti svojo potrebo po gozdni stelji. Rapidno propadanje naših gozdov, ki je posledica tega prekomernega izkoriščanja gozdne stelje, moramo skušati ustaviti ali vsaj zavreti. Najti moramo lek temu zlu! Potreba po gozdni stelji se ne da znižati, zato je edino sredstvo, da zvišamo produkcijo gozdne stelje, da bi potem vsaj nekoliko več, kakor dosedaj, ostalo naravnega gnoja našim gozdovom. Naši listavci, posebno bukev in gaber, producirajo vsako leto veliko

množino gozdne stelje; vse gozdne poseke in praznine bode torej odslej posaditi odnosno posejati predvsem z omenjenima drevesnima vrstama in sicer na bolj suhih brežnih legah bukev, a na bolj vlažnih legah pa gaber. Ti dve drevesni vrsti imata namreč tudi svojstvo, da uspevata prav dobro, v redki senci naših borov in sta baš radi te lastnosti predvsem sposobni za podsejatev naših prereditenih borovih gozdov.

Da to setev odnosno saditev izvršimo, nam je predvsem treba vedeti, kako se izvrši setev bukovega odnosno gabrovega semena, kdaj se začne seme nabirati, kdaj t. j. v katerem letnem času je najbolje setev izvršiti, na kakšen način in v koliki meri.

Bukovo seme začne dozorevati meseca oktobra in pade seme na tla koncem oktobra in v začetku meseca novembra. Setev je torej izvršiti, kakor nam to najboljše narava sama pokaže, začetkom meseca novembra; najbolj se priporoča jesenska setev in sicer iz razloga, ker traje klijavost bukovega semena le eno tretjino do polovice leta. Prezimovanje semena in spomladanska setev bi torej radi kratke dobe klijavosti ne več ali pa v nezadovoljivi meri uspela; v jeseni je pričakovati, da vsklije 60 do 70% vsega semena, dočim lahko pade odstotek klijavosti do spomladi tudi na ničlo, to pa posebno še, če nismo seme strokovno prezimili in če je spomlad bolj sušna. Seme je nabirati od starejših dreves (od petdeset let naprej), ker je le seme starejših dreves polnoveljavno. Nadalje bode zbirati seme od lepo rasilih dreves, ker se lastnosti v veliki meri podedujejo, kar je znanstveno dokazano. Setev samo je izvršiti precej na gosto in se računa, da se rabi za polno setev do petdeset kg na eden katastralni oral. Pred setvijo je priporočljivo tla malo zrahljati iz razloga, da pride seme v neposreden dotik z humozno zemljo; kjer raste v prekomerni meri gozdna trava, bode isto predhodno odstraniti.

Ker je bukov mlaj precej občutljiv proti spomladanskim mrazom, se na gornji način posejajo uspešno le male poseke in praznine v gozdih, ki so v zaščiti obrobni dreves odnosno starih preostalih dreves.

Na sličen način izvršimo setev gabrovega semena. Seme dozoreva oktobra in začne odpadati meseca novembra; klijavost traje dve leti in je torej seme, ki smo ga na pr. letos nabrali, sposobno za setev tudi drugo leto; odstotek klijavosti je 60% in se

rabi za polno setev za eden kat. oral do deset kg semena. Kakor pri bukovem, tako je tudi pri gabrovem semenu istega nabirati od lepo rastlih dreves v starosti od trideset let naprej.

Saditev sadik bukovi ali gabrovi je pa bolj komplicirano; dočim je uspeh saditve gabrovi sadik pri pravilni strokovni izvršitvi še dokaj zadovoljiv, je saditev bukovi sadik združena običajno z neuspehom. Zato se priporoča setev in ne saditev omenjenih drevesnih vrst.

Ker sta ravno letos i bukev i gaber dobro obrodila, se nudi našim kmetovalcem gozdnim posestnikom cenena nabava tega semena in se radi tega opozarjajo kmetovalci, da si sami naberejo seme po gornjih navodilih ter da si posejajo svoje poseke in praznine v borovih gozdovih. Uspeh tega dela ne bode izostal. Ker je v gozdnem gospodarstvu že tako, da se vsako delo pozna šele po letih, bode pač potrebno tudi tukaj počakati na vidne uspehe. Pri bodočem grabljanju stelje bode paziti skozi nekaj let na pomladek; zato bi bilo priporočljivo, da se to delo izvrši v etapah in je zato razdeliti gozd vsaj na štiri dele in posejani del pustiti v miru (neizkoriščati gozdno steljo!), dokler mladice ne odrastejo; drugo leto bi bilo nadaljevati s setvijo drugega dela gozda in tako naprej. Tekom nekaj let bi potem imeli lepo pomlajene posajene borove gozdove in ugodne posledice tega dela bi se pokazale v obliki večje množine in boljše kvalitete gozdne stelje ter v obliki zboljšanja produktivnosti naših gozdov v splošnem. Torej kmetovalci na delo za svoj gospodarski napredek!

Licenciranje bikov in merjascev v Sobotškem srezu bo po sledečem redu: 5. oktobra ob 7 uri v Kupšincih, ob 9. v Tišini, ob 11. v Cankovi, ob 14. v Pertočih, ob 16 v Rogaševcih; 6. oktobra ob 7 uri v G Slavečih, ob 8 v G Lendavi, ob 10 v Bodoncih, ob 11 v Strukovcih, ob 14 v Puconcih, ob 16 v Mačkovcih; 9. oktobra ob 7 uri v M. Soboti, ob 10 v Martjancih, ob 12 v Prosenjakovcih, ob 15 v Tešanovcih; 10. oktobra ob 7 uri v Križevcih, ob 10 v G. Petrovcih, ob 14 v Šalovcih. Licenciralo se bo le bike svetlolisaste (simentalske) pasme, ki so nad 16 mesecev stari in le bele merjasce nad 8 mesecev stare.

Lepa kmetija z 8 plugov prvovrstne oranice, ravnolotiko travnikov in šume ter hišo z gospodarskim poslopji, se da v najem na Krapji št. 11. p. Ljutomer. 2

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen Najsolidnejši